

Vuonna 1918 joulukuun
4 päivänä kokoontuivat
Suomen Eduskunnan
Pankkivaltuusmiehet
puheenjohtaja vapaa-
herra Palmén, herrat Schy-
bergson, Kuttunen ja
Pelander sekä varami-
ehet herrat Nevanlinna
ja Lavonius.

1. §

Edelleen käsiteltäväksi otet-
tiin Vaasan konttorin Pankin komisa-
rioin vapaaherra Alexander Aminoff'
in kuluneen lokakuun 2 päivänä
tehdyn pöytäkirjan 3 § kohdalla mai-
nittu anomus että hänelle, saatuan-
sa eron komisariinvirastaan, myön-
nettäisiin asetuksen mukainen elä-
ke Pankin varoista.

Merkittävää että vapaaherra Ami-
noff oli saanut pyytämänsä virka-

eron viime syyskuun 1 päivänä, Pankki-
kivaltuusmiehet päättivät Pankin
ohjesäännön 63 §:n mukaan myöntää
vapaaehtoiselle Aminoffille, joka on
täyttänyt 43 ikävuotta ja ollut ylei-
sessä vranateossa yli viisitoista vuotta,
tuhannen viidensadan markan vuotui-
sen eläkkeen, lukien lokakuun 1 päi-
västä 1918.

Vapaaehtoiselle Aminoffin eläkekir-
ja oli Johtokunnan välityksellä hä-
nelle toimitettava (Kirje N:o 69.)

2 §

Esiteltiin Johtokunnan kirjelmä
kuluvan kuun 3 päivästä N:o 59 koske-
va Suomen Pankin vuosirahansään-
nön uusimista, josta kävi selville
että Johtokunta, rahan arvon jatku-
van alenemisen takia muuttamien vii-
me kesäkuun 22 päivänä kirjessä
N:o 17 tekemänsä esityksen asiasta,
jota Pankkivaltuusmiehet eivät vie-
lä olleet lopullisesti käsitelleet, oli
laatinut uuden ehdotuksen vuosira-
hansäännöksi, korostamien sen ohessa
asian kärkeälaatua siihen näh-

L. 69
(pöytäkirja)

den että nykyiset palkkaedut eivät ole riittäviä pysyttämään virkamiehistöä Pankin palveluksessa.

Huomauttaen sitä että Johtokunnan puheenjohtajan virka lähimmässä tulevaisuudessa tulee täytetyksi ja että kysymystä vuosirahansäännöstä ei sovi ottaa ratkaistavaksi ennenkuin uudella puheenjohtajalla on ollut tilaisuus antaa siitä lausuntonsa, herroja Schybergson, joka sitä paitsi katsoi ettei asemaa mitään rahaa arvon alenomiseen tule vielä lainkaan voitu pitää vakantuna, lausui mielipitensä että toistaiseksi oli koettava tulla toimeen kalliinajan palkanlisäyksillä.

Pankkivaltuusmiehet päättivät että asia oli pantava pöydälle.

Erästä mieltä oli puheenjohtaja vapaaherra Palmin, joka piti lykkäystä arveluttavana, koska byrokratian voimien pysyttämisen Pankin palveluksessa ajan pitkään uhkaa käydä aivan mahdottomaksi

ellei jo vuosikausia päiväjärjestyksessä ollut kysymys vuosirahansaannon uudestaan järjestämisestä nytkään johtaisi toivottuun tulokseen.

3 §

L. 70 Esitettiin johtokunnan kirjelmä kuluvan kuun 3. päivältä N:o 60, jossa johtokunta ilmoittaa, että Suomen Pankissa sovelletussa 1891 vuoden matkustus-säännössä määrätyt päivärahat ja kuljetuskorvaukset, jotka syksyllä 1917 Suomen Pankkiin nähden korotettiin 100 % toistaiseksi, eivät mainitun korotuksenkaan jälkeen vastaa välttämättömiä kuluja, joten Pankin virkailijat virkamatkojen takia nykyään kärsivät suoranaista tappiota, sekä ehdottaa, että puheena olevat päivärahat ja muut matkakorvaukset toistaiseksi korotettaisiin 200 prosentilla niiden alkuperäisistä määristä.

Pankkivaltuusmiehet päättivät hyväksyä korotun ehdotuksen.
(Kirje N:o 70.)

4. §

Puheenjohtaja vapaaherra
Palmén esitte Pankkivaltuusmie-
 ten valvoman alaisen hätäapurahas-
 ton suhteen seuraavaa:

"Herroille Pankkivaltuusmie-
 hille.

Noin puoleltoista vuosikymme-
 nen ajan on Pankkivaltuusmie-
 ten valvottavana ollut 1890-luvulla
 alkunsa saanut rahasto, jonka käyt-
 tämisen eri kerroin on aiheuttanut
 keskustelua, toistaiseksi kuitenkin
 tuloksin johtamatta. Toivoen että
 nykyiset olot paremmin kuin ennen
 vallinnut tekevät muutokset mah-
 dollisiksi, pyydän saada alistaa
 seuraavan ehdotuksen Herrojen
 Pankkivaltuusmiesten harkitta-
 vaksi.

Ensiksi sana tämän rahaston
 synnystä ja tarkoituksesta.

Erinaisen hätäapurahaston pe-
 rustamisen aiheutti kaksi peräk-
 kään sattunutta katoruotta, jotka
 levittivät kurjuutta laajoissa osissa

Suomen maata. Kesällä 1891 oli an-
 kara halla suurissa Pohjois- ja Itä-
 Suomen osissa hävittänyt sadon,
 ja sama onnettomuus uudistui syk-
 syllä 1892, silloin tehdon tuhoa var-
 sinkin Kajaanin kihlakunnassa se-
 kä Savon ja Karjalan pohjoisissa
 kunnissa. Vuosi 1893 sekin muodostui
 maassamme paikoin kovinkin tuka-
 laksi. Fämin johdosta toimienpan-
 tujen yleisten rahankeräysten tu-
 los taisi tuottaa noin 300 000 mark-
 kaa, mistä erinäinen toimikunta
 sitten jakeli varoja lainojen muo-
 dossa; velallisten tulisi suorittaa ne
 takaisin parempien aikojen tul-
 tua. Kerraten suuri osa näitä avus-
 tuksia jäi kuitenkin seuraavina hy-
 vinä vuosina maksamatta, ja sitten
 tuli uusi kato välin 1902, seuraav-
 vakin vuosi antoi paikoin ylen nu-
 kan sadon jälleen ryhdyttiin laa-
 joihin avustustoimien, jotka suu-
 resti helpottuivat sen yli 600 000 mar-
 kan apulähetyksen kautta joka
 saatiin Pohjois-Amerikasta. Kolmen

maamiehen" nimellä levitetyn lentokirjusen mukaan annettiin jälkimmäisellä kerralla sellaisiakin avustuksia, jotka olivat viljelystoilla palkittavat. Tähän nähden että enemmän annetut lainat osaksi oli käytetty kulutustarpeihin, ehkäpä ylellisyyteen, annettiin nyt varoja nimenomaan siemenlainoiksi. Tämän ohessa valtio ryhtyi tarmokkaasti avustustoimien 1902 vuoden hädän lieventämiseksi; valtiovaraintoimistuskunnan siitä antama laajajäräinen selostus tuli 1904 painetuksi maan molemmilla kielillä.

Menomatta muuten tähän kuuluvien kysymyksiin, rajoitusten välttämiseen niihin havaintoihin, jotka Pankkivaltuusmiehet ovat olleet tilaisuudessa tekemään sen jälkeen kuin yksityisten keräämät avustusvarat tulivat heidän valvottavikseen.

Suunnilleen 100000 markkaa oli silloin tullut takaisin maksetuiksi ja oli talletettuna Suomen

Yhdyspankeissa; rahaston muu ja
 tilienosottama pääoma oli sijoitet-
 tuna maamme köyhimpään seutuun,
 lukemattomille velallisille annettuina
 lainoina, joiden jakelussa Helsingissä
 sijaitseva johto nähtävästi oli ollut te-
 hoton tarmokkaammin vaikuttamaan;
 paikkakunnallisten apumiesten kunnos-
 ta tai leväperäisyydestä varojen seura-
 vakin hoito nähtävästi on saanut leiman-
 sa. Pankkivaltuusmiesten ensimmäisinä,
 asiakirjojen mukaan tehtyinä havain-
 toina mainittakoon, että milloin mistä-
 kin kunnasta pyydyt antteksian-
 not paljastivat saannottomuutta, joka
 ei ollut aluritten luonnollisten vilje-
 lysedellytysten ja kärsimäin katojen
 kanssa sopusoinnussa. Kahdesta vierek-
 kain olevasta ja tunnetusti yhtäläis-
 ten vaikeuksien alaisesta kunnasta toi-
 non oli jo ajoissa maksanut velkansa,
 kun taas toinen anoi suuria helpoituk-
 sia, vitaton ylimalkaisin ilmoituksin,
 että velalliset olivat joko kuolleet, pois-
 tunut paikkakunnalta tai tietämättö-
 missä. Ketterät väärinkäytökset olleet

kaukana, sen osoittivat joskus tehdyt ilmoitukset, että muka velallisten joukossa oli sellaisiakin, joita ei tiedetty paikkakunnalla koskaan asuneen. Mukana seuranneista velkakirjoista nähtiin niiden olevan samojen henkilöiden varmentamat, jotka sitten perästäpäin todistivat olemattomienkin joutuneen lainanottajien joukkoon. Mahdotonta oli joka tapauksessa näiden joskus kylläkin räikeitten epäkohtien nojalla ruveta laiminlyötyä korjaamaan, eivätkä Pankkivaltuusmiehet tavallisesti voineet muuta kuin suostua hätäaputoimikunnan puoltamien hakemuksiin, että lainat annettaisiin anteeksi.

Ylimalkaisten laskujen mukaan noin puolet lainaksi annetuista varoista täten näyttivät olevan tilicistä poistettavat, eikä Pankkivaltuusmiehiltä voinut jäädä huomaamatta, että vielä osa lainoja joko oli vanhentunut tai pian tulisi siitä syystä arvottomaksi. Pidettyään asiasta neuvottelun hätäaputoimikunnan kanssa Pankkival-

tuusmiehet huomauttivat entistä tar-
 mokkaamman toiminnan välttämättö-
 myydestä, jottei viimeiset lainojen
 jäännökset menisi hukkaan. Erinäi-
 sillä tarkastajoilla, jotka lähetettiin
 niihin kuntiin, mitkä vielä olivat ra-
 hastolle velkaa, saatunkin melkoi-
 set maksut perityksi, ja varsin ikä-
 vät epäkohdat paljastetuiksi. Oli paik-
 kakuntia, missä ei enää voitu löytää
 niitä velkakirjoja, jotka toimikunnan
 tiluissa lueteltiin varojen puolella,
 poistuneet tai kuolleet toimimiehet
 eivät aina olleet jättäneet seuraajilleen
 selvitystä. Kuitenkin tällaisia lainin-
 lyöntejä saatiin selville. Yli kymmene-
 nen vuotta oli paikoin saanut kulua,
 ennen kuin lainojen suorittamista oli
 vaadittu ja moniaalta valitettiin ettei
 ajoissa oltu peritty noita maksettavia;
 asianomaisiin oli tämän johdosta juur-
 tunut vakaumus, ettei saatuja avustuk-
 sia koskaan tarvitsisi maksaa, mikä
 katojen perästä seuranneina hyvinä
 vuosina muka olisi ollut helposti tehty.
 Mitä viljelyslainain tuli, kävi usein

selville, että tähän hyvään tarkoitukseen annetut varat olivat huomattavasti tyhjiin, kun ei tehokkaalla kontrollilla voitu varmentaa, että ilmoitetut työt olivat kunnolla suoritettuja. Entistä parempi järjestys näytti sinäkin suhteessa olevan kipeän tarpeen vaatima.

Kuin usein kuin Pankkivaltuusmiehen kesken suullisesti onkin neuvoteltu uudistusten suotavuudesta, ei voitu päästä ratkaiseviin päätöksiin, koska rahastoa luovutettaessa asetetut ehdot olivat sekä yhä vieläkin ovat sinä kohden esteenä.

Se yleisessä kokouksessa valittu toimikunta, joka viimein hoiti hätäavustusten jakelua ja rahaston asioita, oli aikonut ennen hajoamistaan järjestää rahaston vastaistakin hoitoa, jotta se olisi käytettävissä uusien katoruosien lieventämiseksi, mutta kun silloinen kenraalikuvernööri, kenraali Bobrikow, sekaantui asiaan, ei jäänyt muu keino kuin kiireessä laaditulla päätöksellä suojella silloista säästöä. Sehtin siis vain lyhyt ja yli-

malhaimen päätös, minkä mukaan rahasto asetettiin Pankkivaltuusmie-
 ten valvottavaksi; yleisessä lahjoittajain
 pitämässä kokouksessa saisi tarpeen
 vaatiessa päättää koottujen varojen
 käyttämisestä, jos oli yleinen hätä
 maassa. Kahdessa tapauksessa, Suomus-
 salmon ja Rautavaaran hyväksi ovat
 kuitenkin Pankkivaltuusmiehet jos koh-
 ta taten memmon laillansa ulkopuo-
 lelle oikeuksia, katsoneet tar-
 peen siksi suureksi, että apurahas-
 ton toimikunnan puoltolauseen mu-
 kaisesti on myönnetty lainaa; muuten
 varat ovat edelleen saaneet kasvaa.
 Kovasti vähentynyt pääoma on jälleen
 kohonnut, tehdon - ellei muistoni petä-
 nyhyänsä noin 600.000 markkaa.

Jolleivät maassa vallinneet val-
 tiolliset olot olisi ennen suurta maail-
 mansotaa sekä varsinkin sen puhjet-
 tua tehneet yleisten kansalaiskokous-
 ten pitämistä mahdolltomaksi, olisi
 tietysti aikoja sitten pitänyt tur-
 vautua tähän keinoon saadakseen
 nykyiset hoitoa koskevat ehdot kor-

jatuiksi, mutta si tultu käyttämek-
 si sitä lyhyttä valoisaa aikaa, joka
 seurasi suurlakkoa 1905, ja sitten
 on kokonaisen vuosikymmenen ajak-
 si täytynyt tyytyä niihin määräyk-
 siin, jotka Pankkivaltuusmiehet, ra-
 hastoa vastaanottaessa saivat ohjeek-
 seen. On kuitenkin selvä, että on
 uusin sääntöihin pyrittävä, niin
 pian kuin mahdollisuutta siihen
 tarjoutuu. Sitä tärkeämpi on pian-
 miten ryhtyä toimien, koska sellai-
 nen lahjoittajain kokous, mikä yk-
 sin on pätevä tässä kohden ratkai-
 suvaltaa käyttämään, vuosi vuodetta
 tulee vaikeammaksi, jotten sanoisi
 mahdottomammaksi. Rikojä pitten
 useimmat lahjoittajat ovat joko
 kuolleet tai siirtyneet pois julki-
 sesta elämästä, harva enää edes maini-
 tamer, tai voinen todeta että hän
 on ollut alkuperäisessä rahankä-
 räyksessä mukana, vielä vaikeampi
 lienee useimpien elonjääneiden il-
 moittaa, millä määrällä kukin on
 rahastoa kartuttanut. Jollei lähimmäs-

sä tulevaisuudessa ryhdytä asiaan, käy aikaa myöten välttämättömäksi jättää päätösvalta sellaisille, jotka eivät ikinä ole antaneet rahastoon mitään.

Näiden syiden nojalla pyydän ensiksi alistaa harkittavaksi,

sikö Pankkivaltuusmiesten olisi syytä saada 1890-luvulla perustetun hätäapurahaston lahjoittajat kutsutuiksi yleiseen kokoukseen neuvottelamaan ja päättämään millä tavoin jälellä olevat rahat parhaiten olisivat tarkoitukseensa säilytettävät.

Ehdellyttän että nyt lausuttu toivomus saavuttaa Pankkivaltuusmiesten kannatusta, saanen lisäksi olettaa, että Pankkivaltuusmiehet katsovat tarpeelliseksi omasta puolestaan esittää sanotulle kokoukselle jotakin ehdotusta. Tätä varten lienee parasta pitää valmistava neuvottelu sen toimikunnan kanssa, joka on lähinnä hoitanut hätäapura-

hastoa. Pyydän tämän nojalla esit-
tää" harkittavaksi,

eikö olisi syytä niin
pian kuin valtuuston-
jäsenten muut työt sen
sallivat pitää neuvotte-
lua hätäapurahaston toi-
mikunnan kanssa, jotta
yhdessä saataisiin val-
mistetuksi lahjoittajain
kokouksessa esitettävä
ohjelma.

Olematta omasta puolestani
tilaisuudessa sinä" kohden tekemään
ehdotusta, uskallan kuitenkin olet-
taa, että rahaston käyttämisestä vasta-
kun yleinen hätätila jo tekee kan-
san elämänehdot tukaliksi, ei pide-
tä tarkoituksenmukaisina. Paljon
paremmalta näyttää ajoissa tehdyil-
lä toimienpiteillä vetää vastaisille
luomunkoetuksille niin ahtaat rajat
kuin mahdollista. Minun sinä" suk-
terassa yritetty keino uutisväljelys-
ten aikaansaamiseksi oli aivan oi-
kea ajatus, jos vain olisi ollut kyllin

voimia työn tulosten varmentamiseksi. Ettei 600.000 markan tai vaikkapa 1 miljoonanakin markan rahasto riitä kannattamaan sellaista järjestöä, joka laajoissa piireissä kykenisi valvomaan viljelystöitten laatua, se tunnustettaman kuitenkin ilman todistusta. Mutta kun nykyään jo on olemassa järjestö, joka paljon suurempiin rahastoihin sekä maan kaikissa osissa heräämiseen harrastukseen nojautuen on luonut ilmeisesti kykenevän järjestön, voisi hätä-apurahastokin siihen turvautua. Ken on tutustunut siihen kertomukseen, millä Suomen Osuuskassojen Keskuslainarahasto Osakeyhtiö on tehnyt selkoa 1903 - 1912 vuosien toiminnasta, sekä varsinkin se, joka alkuperäisten asiakirjain mukaan on ottanut selkoa tämän laitoksen pienimpiinkin kohtiin ulottuvasta huolesta, ei taidakaan epäillä, että varojen menettämisen vaara siinä on rajoitettu aivan mitättömäksi, mutta että tahto varojen käytöstä viljelysten

edistämiseksi, ovat erittäin hyvät. Ajatukseni on siis, että tähän järjestöön liittyväällä tavalla mahdolliseksi panna hätäapurahaston varat hyötyä kantaviksi paljonkin tehokkaammin kuin pitämällä niitä yksittäisissä pankissa korkoa kantavina, mutta itse viljelystöille hyödyttöminä. Sekä tästä ehdotuksesta että siitäkin kysymyksestä, miten rahaston hoito muuten olisi järjestettävä en kuitenkaan katso tarpeelliseksi tehdä mitään ehdotusta, koska vasta se yleisempi asian käsittely, minkä olen ehdottanut, voinee tuoda riittävästi valoa asiaan. Siitä kaikki joka tapauksessa lienevät yksimieliset, että johonkin toimeen on ryhdyttävä, jotta parempi järjestelmä kuin nykyinen tulisi määrättäväksi yksissä tuumin niiden kanssa, jotka vielä voivat edustaa hätäapurajojen lahjoittajain kovasti harvonnuttua joukkoa.

Helsingissä 21 päivänä marraskuuta 1918.
E. G. Palmén."

Asiasta keskusteltaessa herra Pehybergson ilmoitti kannattavansa puheenjohtajan lausuntoa, kumminkin sillä muutoksella että varat jätettäisiin hallituksen hoidettavaksi ja käytettäväksi rahaston alkuperäisen tarkoituksen mukaisesti.

Herra Nevanlinna hyväksyi ehdotuksen ponnit, joihin kumminkaan ei sisälly, kenelle rahat annettaisiin.

Herra Lavonius yhtyi puheenjohtajan ehdotukseen myöskin mikäli se koski rahaston luovuttamista Keskuslainarahaston käytettäväksi noudattamalla hätäapurahaston suhteen alkujaan sovellettuja periaatteita.

Herra Pehybergson puolsi lahjoittajain kokouksen pitämistä, mutta ei katsonut semmoisella kokouksella, joka luonnollisesti tulisi olemaan sangen vähälukuisen, koska suuren osa lahjoittajista jo on kuolleet, olevan oikeutta luovuttaa rahot ja muille kuin hallitukselle.

Pankkivaltuusmiehet päättivät
pyytää hätäapurahan Hoitokomi-
teaa, jolle ote tästä pöytäkirjasta
oli toimitettava, ottamaan nyt kä-
siteltävänä oleva kysymys kokola-
juudessaan harkittavakseen ja te-
kemään ehdotuksensa asiasta val-
tuusmiehille (Kirje N:o 71)

Tämä merkittyyä herättänyt Kuttu-
nen, Pelander ja Lavonius poistu-
vat.

58

Hoitokunnan kirjelmää kulu- L. 71
neen marraskuun 29 päivästä N:o 58
seuranneeseen Pankin Joensuun
konttorin Pankin komisarion M. O.
Nylanderin anomukseen että hä-
nelle yksityisiä asioita varten myön-
nettäisiin virkavapautta kuluvanjou-
luun 9 päivästä saman kuun lop-
puun Pankkivaltuusmiehet katsoi-
vat hyväksi suostua, samalla mää-
riten mainitun konttorin kassan-
hoitajan M. Fr. Karhin sillä aikaa
hoitamaan konttoria.

Otteet tästä pöytäkirjasta o-

livat johtokunnan välityksellä asianomaisille toimitettavat. (Kirje N° 72.)

6§

L. 72

Esitettiin johtokunnan kirje kuluvan kuun 4 päivästä N° 62, jossa johtokunta, ilmoittaa että Pankin Joensuun konttorin askeni-
mitetty Pankin komisario N. O. Nylander on pyytänyt korvausta muutto-
kustannuksistaan Oulusta Vaasaan, koska hänen oleskelunsa Vaasassa, jonne hänen toimensaan kassanhoi-
tajana Pankin Oulun konttorissa, oli muutettava hoitaakseen v. t. pankin-
komisariuksena Vaasan konttoria, tuli lyhytaikaisemmaksi kuin oli e-
dellytetty, ehdottaa, että Nylanderille, jolla johtokunnankin nähdön on ollut aihetta olettaa että hänen jää-
misensä Vaasaan tulisi ainakin niin pitkäaikaiseksi, että hänellä oli syytä muuttaa koko taloutensa Vaasaan, ja jolle kalliin ajan-
vuoksi muuttokustannukset todella-
kin ovat tulleet suhteettoman suu-

riksi, myönnettäisiin niiden korvaamiseksi 1200 markkaa.

Pankkivaltuusmiehet eivät katsonut voivansa suostua kerrottuun ehdotukseen. Eroavaa mielipidettä oli puheenjohtaja vapaaherra Palmén, joka hyväksyi johtokunnan ehdotuksen. (Kirje N:o 73)

7 §
Hyväksyttiin maksettaviksi laskut Pankkivaltuusmiesten kertomuksen v. lta 1917 painattamisesta, joka nousi 4933 markkaan, sekä puhtaaksi kirjoituksista Smk. 63:35, 37:50 ja 81:25.

8 §
Esiteltiin 1893 vuoden hätäapurahaston Hoitokomitean kirje tammi-kuun 23 päivältä 1918 N:o 1, jossa komitea ilmoittaa että sen jäsenistöä Senaatin apukamreeri G. W. Pettersson ja varajäsenistä Rovasti J. A. Hildén vuoden 1917 lopulla olivat eroamisvuorossa.

Pankkivaltuusmiehet valitsivat herra Petterssonin uudelleen jäsenek-

si ja herra Hildénin varajäseniksi
 Hoitokomiteaan. Tarkastajiksi 1917
 vuoden tilikirjojen tarkastamista var-
 ten päätettyn pyytää herroja K. O.
 Strahlman'ia ja A. Hornborgia.

Hoitokomitean ehdotuksen mu-
 kaisesti komitean sihteerin - rahas-
 tonhoitajan palkkio vuodelta 1918
 määrätty kolmeksisadaksi mar-
 kaksi.

Tämä oli kirjessä Hoitokomi-
 tealle ilmoitettava (Kirje N° 74.)

Vakuudeksi:

E. Sjöström